

## ЧЕТВЪРТЪ ВЪКЪ ЧИТАЛИЩНО СЪЮЗЯВАНЕ

Презъ априлъ тая година се навършватъ двадесетъ и петъ години отъ създаването на Върховния читалищенъ съюзъ. Преди четвъртъ столѣтие сѣществувашитѣ въ страната около хиляда читалища бѣха усамотени, безъ никакъвъ допиръ помежду си, уединено изживѣващи своето слабо развитие. Само тукъ-тамъ нѣкои градски читалища и съвсемъ малкъ брой селски читалища, изъ по-заможнитѣ и съ будна интеллигенция села, се развиваха задоволително, безъ, обаче, да се чувствуваха призвани да дадатъ своя просвѣтителенъ и културенъ приносъ на българската общественостъ чрезъ една колективна солидарностъ между всички читалища въ страната за изграждане просвѣтно-културното развитие на българския народъ.

Това разединено и обезнадеждаваще състояние на едни обществени учреждения отъ такова важно значение за просвѣтно-културния възходъ на народа ни не можеше да остане незабележимо за всѣки по-прозорливъ умъ, но като че ли обстоятелствата и условията на българския общественъ животъ отвличаха вниманието къмъ други по-жизнени нужди и въпроси.

Презъ 1909 год. азъ, като подпредседателъ, и приятеля ми Александъръ Поповъ, покойникъ вече, като дѣловодителъ на Сливенското народно читалище „Зора“, заловихме се да разлистимъ кондикитѣ на Сливанската черковна община при църквата „Св. Димитрий“ за да установимъ точно годината, презъ която е основано читалището. Както отъ даннитѣ на кондикитѣ, така и отъ разпита на още живи стари сливенски дейци отъ онова време, можахме да установимъ, че читалището ни е основано презъ 1860 год. Мисълта да отпразнуваме тържествено петдесетгодишнината му се налагаше безъ противоречие и това празненство се осъществи на 26 септемврий 1910 год.

Това ровене въ миналото на Сливенското читалище, на което единъ отъ основателитѣ и пръвъ неговъ председателъ е билъ моя покоенъ баща Стефанъ Георговъ Гидиковъ, ме доведе по най-естественъ пѣтъ къмъ мисълта и въпроса: защо хилядата читалища (колкото се предполагаше приблизително, че сѣществуватъ въ страната презъ 1909 година) стоятъ разединени помежду си и прекарватъ единъ анемиченъ животъ въ полусѣнката на нашата малокултурна общественостъ, когато, съюзени помежду си, тѣ могатъ да се издигнатъ до мощенъ просвѣтно-културенъ лостъ за просвѣтата и възпитанието на широкитѣ народни маси, а особено на младитѣ жизнени сили на народа?

Този въпросъ не можеше да не изпъкне въ ума при ровенето на миналото и при подготвянето на такъвъ тържественъ празникъ, какъвто бѣше петдесетгодишнината на читалище „Зора“. Лично за мене той се наложи въ душата ми съ голѣма сила не само поради радостта, че отъ Сливенъ, градътъ на толкова народни просвѣтители, будители и